

Konsekvensbeskrivning avseende Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter (IAFFS 2015:2) om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för ekonomiskt stöd vid arbetslöshet

Föreskriftsrätt

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har med stöd av 9 a § 1 lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF) efter regeringens bemyndigande enligt 2 § förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring (ALFFo) rätt att meddela föreskrifter om hur en ersättningssökande ska vara anmäld hos den offentliga arbetsförmedlingen för att ha rätt till ersättning enligt ALF. Dessutom får IAF meddela verkställighetsföreskrifter enligt 31 § samma förordning.

Bakgrund

Föreskrifter om hur en enskild ersättningssökande skulle vara anmäld hos den offentliga arbetsförmedlingen har sedan länge funnits. Den tidigare tillsynsmyndigheten Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) meddelade sådana föreskrifter genom AMS föreskrifter för länsarbetsnämnderna om ekonomiskt stöd vid arbetslöshet.

Syftet med föreskrifterna har varit och är fortfarande att styra den sökandes beteende så att denne kan anses vara anmäld hos den offentliga arbetsförmedlingen under den tid han eller hon gör anspråk på ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Föreskrifterna syftar också till att ge Arbetsförmedlingen ett underlag för kontrollen av att den sökande uppfyller de allmänna villkoren för rätt till arbetslöshetsersättning.

År 2004 inrättades IAF som tillsynsmyndighet för arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingen för den del som gäller arbetslöshetsförsäkringen.

Föreskrifter om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för rätt till ekonomiskt stöd vid arbetslöshet meddelades första gången av IAF genom (IAFFS 2005:7), som trädde i kraft den 15 december 2005.

Nämnda föreskrifter har under åren ändrats ett par gånger genom (IAFFS 2006:8) och (IAFFS 2007:3). År 2009 meddelades nya föreskrifter på området genom (IAFFS 2009:4). Dessa föreskrifter har i sin tur ändrats genom (IAFFS 2010:1), (IAFFS 2010:5) och (IAFFS 2011:1). Därefter har nya föreskrifter om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för rätt till ekonomiskt stöd vid arbetslöshet meddelats genom (IAFFS 2014:4).

Behov av ändring

Den 1 september 2013 infördes vissa redaktionella ändringar i ALF. Dessa förändringar innebar bl.a. att bemyndigandet till regeringen att subdelegera föreskriftsrätten till IAF avseende på vilket sätt en enskild ska vara anmäld hos den offentliga arbetsförmedlingen flyttades till 9 a § i ALF.

Med anledning av detta beslutade IAF att meddela nya föreskrifter på området. I detta sammanhang valde IAF att se över föreskrifterna och i samråd med Arbetsförmedlingen förenkla föreskrifterna.

Frågan om anmälan om arbetslöshet vid tillfälliga fiskestopp togs upp, men diskuterades inte närmare utan fokus låg på förenkling av föreskrifterna.

Föreskriftsförslaget, som innehåller en bestämmelse om telefonanmälan med krav på att inom viss tid därefter besöka ett arbetsförmedlingskontor eller distansservicekontor, remissbehandlades och skickades, som alltid, bl.a. till Arbetslöshetskassornas samorganisation (SO). SO besvarade remissen utan några särskilda synpunkter och Handelsanställdas arbetslöshetskassa synes ha missat att framföra sina synpunkter.

Föreskrifterna (IAFFS 2014:4) om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för rätt till ekonomiskt stöd vid arbetslöshet trädde således i kraft den 1 augusti 2014 utan särbestämmelse för hur fiskare vid tillfälliga fiskestopp ska kunna anmäla sig hos den offentliga arbetsförmedlingen.

Under hösten 2014 har problemet uppmärksammats och påtalats från bl.a. Arbetsförmedlingen. Handelsanställdas arbetslöshetskassa har även hört av sig till IAF och kommit in med en formell begäran om föreskriftsändring.

IAF har övervägt frågan om fiskares speciella situation och möjlighet att anmäla sig hos den offentliga arbetsförmedlingen. IAF har kommit fram till att det föreligger ett behov av att ändra föreskrifterna så att de tillgodoser fiskares möjlighet att anmäla sin arbetslöshet vid tillfälliga fiskestopp endast per telefon.

Förslagen

I avvaktan på ett enkelt konsolideringssystem, väljer IAF att meddela nya föreskrifter avseende anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen i syfte att skapa ett samlat dokument. Det betyder, att det ändringsförslag, som ska införas i föreskrifterna, avseende anmälan om arbetslöshet vid tillfälligt avbrott i fisket görs genom att nu gällande föreskrifter (IAFFS 2014:4) upphävs och ersätts med nya föreskrifter (IAFFS 2015:2) om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för rätt till ekonomiskt stöd vid arbetslöshet. Förslaget innebär också en viss redaktionell förändring genom att paragrafnumreringen förskjuts framåt från och med paragraf 3.

Nedan följer en redovisning av förslaget till nya föreskrifter på området.

Anmälan

1 § första stycket reglerar på vilket sätt en arbetslös person kan anmäla sig som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen. Anmälan kan göras:

1. genom personligt besök på Arbetsförmedlingens kontor
2. på Arbetsförmedlingens webbplats, eller
3. på Arbetsförmedlingens distansservicekontor.

Paragrafens andra stycke reglerar hur den sökande måste fullfölja sin anmälan i de fall han eller hon anmält sig via Arbetsförmedlingens webbplats med stöd av e-tjänst. Den sökande kan fullfölja sin anmälan genom personligt besök på Arbetsförmedlingens kontor inom fem dagar från anmälningsdagen eller via telebild på Arbetsförmedlingens distansservicekontor inom samma tidsfrist. Förslaget överensstämmer med 1 § (IAFFS 2014:4).

Telefonanmälan

2 § första stycket reglerar de situationer då undantag från 1 § får göras. Anmälan kan i dessa fall göras per telefon, när en sökande får eller begär arbetslöshetsersättning.

Telefonanmälan kan ske om han eller hon:

1. på grund av bristfälliga kommunikationer har svår att inställa sig hos Arbetsförmedlingen den första arbetslösa dagen
2. är känd av Arbetsförmedlingen och om kostnader och tidsåtgång i övrigt motiverar avsteg från huvudregeln, eller
3. är bosatt på en ort där Arbetsförmedlingen har begränsat öppethållande och han eller hon ska anmäla sig på en dag då förmedlingen inte är öppen.

Paragrafens andra stycke reglerar när och hur en sökande ska fullfölja sin telefonanmälan. Det ska göras inom fem vardagar från anmälningsdagen genom personligt besök på Arbetsförmedlingens kontor eller kontakt med Arbetsförmedlingen via telebild på Arbetsförmedlingens distansservicekontor. Förslaget överensstämmer med 2 § (IAFFS 2014:4).

Anmälan av arbetslöshet till den offentliga arbetsförmedlingen vid tillfälligt avbrott i fiskeverksamhet

3 § är införd på nytt. Den reglerar fiskares speciella situation och medger att fiskare som på grund av tillfälliga avbrott i fiskeverksamheten kan anmäla sin arbetslöshet till Arbetsförmedlingen per telefon. Vidare reglerar den att endast en person i ett båtlag kan göra en telefonanmälan för hela båtlaget.

Förslaget kan hänföras till 7 § i IAF:s tidigare föreskrifter om ersättning till företagare som är medlemmar i Sveriges Fiskares arbetslöshetskassa. Dessa föreskrifter upphävdes från och med den 1 januari 2011. Den här aktuella bestämmelsen överfördes genom särtryck (IAFFS 2011:1) till föreskrifterna (IAFFS 2009:4) om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för ekonomiskt stöd vid arbetslöshet, som i sin tur upphävdes från och med den 1 juli 2014 genom förordningen (2014:396) om upphävande av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter (IAFFS 2009:4) om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för rätt till ekonomiskt stöd vid arbetslöshet.

Styrkt identitet

4 § första stycket reglerar att den sökande ska styrka sin identitet med stöd av legitimation, när han eller hon vid personligt besök eller via telebild på Arbetsförmedlingens distansservicekontor anmäler sig eller har annan kontakt med Arbetsförmedlingen som har betydelse för rätten till ersättning.

Paragrafens andra stycke reglerar hur identiteten ska styrkas när den sökande, med stöd av e-tjänst på Arbetsförmedlingens webbplats, anmäler sig eller har annan kontakt med Arbetsförmedlingen som har betydelse för rätten till arbetslöshetsersättning. I dessa fall ska han eller hon styrka sin identitet med stöd av e-legitimation. Förslaget överensstämmer med 3 § (IAFFS 2014:4).

En sökandes anträffbarhet

5 § första stycket reglerar en sökandes anträffbarhet. Det betyder att den sökande ska anmäla sin vistelseadress till Arbetsförmedlingen.

Paragrafens andra stycke reglerar ändring av vistelseadressen. Ändras denna ska den sökande omedelbart anmäla förändringen till Arbetsförmedlingen. Detta gäller oavsett om adressändringen är tillfällig eller permanent. Förslaget överensstämmer med 4 § (IAFFS 2014:4).

Arbetssökande från annat EU eller EES-land eller Schweiz med bibehållen ersättning

6 § första stycket reglerar vad en sökande som vistas i Sverige och vill fortsätta att få ersättning från ett annat EU eller EES-land eller Schweiz ska göra. Han eller hon ska anmäla sig som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen genom personligt besök på Arbetsförmedlingens kontor eller kontakta Arbetsförmedlingen via telebild på Arbetsförmedlingens distansservicekontor.

Paragrafens andra stycke reglerar möjligheten att medge undantag från kravet på personligt besök på Arbetsförmedlingens kontor eller kontakt med Arbetsförmedlingen via telebild på Arbetsförmedlingens distansservicekontor. Dessa undantagssituationer kan komma ifråga om förutsättningarnas i 2 § första stycket 1-3 är uppfyllda. Förslaget överensstämmer med 5 § (IAFFS 2014:4).

Målgrupp

Förslaget på föreskrifter vänder sig främst till Arbetsförmedlingen och arbetslöshetskassorna och även till förvaltningsdomstolarna samt enskilda.

Alternativa lösningar

Föreskrifterna om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för rätt till ersättning vid arbetslöshet kompletterar bestämmelserna i 9 § ALF. Den aktuella ändringen, som av pedagogiska skäl görs i helt nya föreskrifter, grundar sig på ett särskilt behov för yrkesfiskare, som på grund av t.ex. väderförhållanden har tillfälliga avbrott i fiskeverksamheten. Eftersom föreskrifter inte kan ändras eller upphävas på något annat sätt än genom föreskrifter saknas andra alternativa lösningar.

Kostnadsmässiga och andra konsekvenser

Eventuella kostnadsökningar bedöms vara försumbara. Några konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv bedöms inte föreligga.

Överensstämmelse med Sveriges medlemskap i EU

Förslaget bedöms vara förenligt med EU-rätten.

Ikraftträdande

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 mars 2015.

Kontaktperson

Carina Karlsson
tfn 0150-48 70 44